

BİLİMSEL DÜŞÜNCENİN UNUTULMAZ SAVUNUCUSU

PROF. DR.

TARİK ÖZKER'i

ANIYORUZ

3 Kasım 2012

CUMARTESİ

SAAT: 14:00 - 18:00

**YER: İTÜ GÜMÜŞSUYU KAMPÜSÜ
(A-501) TARİK ÖZKER ANFİSİ**

**Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi
ve
Öğrencileri**

İTÜ'nün efsanevi Hocalarından Prof. Dr. Tarık Özker'i Anıyoruz...

İTÜ Elektrik Elektronik Fakültesi'nin unutulmaz hocalarından Prof. Dr. Tarık Özker, ölümünden 35 yıl sonra düzenlenecek toplantılarla anılacak. Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nin desteğiyle çalışmalarına başlayan Tarık Özker'in öğrencilerinden kurulu komisyon, anma toplantısının 3 Kasım'da İTÜ Makine Fakültesi'ndeki Tarık Özker anfisinde yapılmasına karar verdi. Anma toplantısında Özker'in bilimi esas alan demokrat kişiliği ele alınacak, eserleri tanıtılacak ve çalışma arkadaşları ve öğrencileri tarafından Prof. Dr. Özker ile ilgili anılar aktarılacak.

Prof. Dr. Özker'i anma hazırlıklarını yapan komisyonda Selçuk Esen, Erdener İldız, Tunçay Çaylı, Osman Bahadır, Ahmet Akkücü, Süleyman Balkan ve Ersin Kaya görev yapıyorlar. Komisyon üyelerine "Niçin 35 yıl sonra Tarık Özker?" sorusunu yönelttik ve Hoca'yla ilgili anılarını anlatmalarını istedik. Komisyon Başkanı **Selçuk Esen** özetle şunları söyledi:

"60 ve 70'li yıllarda İTÜ'lüler ülkenin bulunduğu siyasi ortamda olayları yorumlamak, onlara yön vermek gibi bir görevi üstlenmişlerdi. O günlerde Tarık Hoca devre analizi ve devre sentezi derslerini veren biri olmanın ötesinde olayları yorumlar, bize cesaret verirdi.

Eşi Nermin Hanım'ın cenazesinde bir araya gelen arkadaşlarım ile Tarık Hoca'yı anmak konusunda el birliğiyle bir etkinlik yapmaya karar verdik. Bu çalışmamıza Tarık Özker'in kürsüsünde yetişmiş ve bugün çoğu emekli olmuş profesörlerden Ahmet Dervişoğlu, Cem Gökner, Cevdet Acar, Fuat Anday da katılacaklar. Çalışma grubu olarak Tarık Özker'e ilişkin her türlü bilgi, fotoğraf, belge ve dokümanın bizimle paylaşılmasını istiyoruz."

Selçuk Esen "Bugün Türkiye'nin ve özellikle İTÜ'nün bulunduğu koşullarda Tarık Özker'in yerini ve önemini vurgulamak için neler söyleyebilirsiniz?" sorumuza özetle şu cevabı verdi:

"Tarık Hoca, o günkü koşullarda bize ilerici, devrimci, demokrat mücadelenin bayraktarlığını yapan birisi

olarak bir şeyler verdi. Onun en önemli özelliklerinden biri eğitimci olmasının yanı sıra demokrat olmasıdır."

Bu noktada Tarık Hoca'nın öğrencilerinden komisyon üyesi **Erdener İldız** söz aldı: "Tarık Hoca, ilim yaymayı hedef alan bir zihniyete karşı bilimi yayma zihniyetini bize çok somut bir şekilde vermiştir. Tarih boyunca dini esas alan bir görüşle bilimsel düşünceyi esas alıp onu uygulayan düşünce her zaman çatışma halinde olmuştur. Tarık Hoca'yı model seçmemizin ana nedeni devrimci, demokrat olmasının yanında bilimsel düşünceyi esas almasıdır. Hepimiz hatırlarız, sorduğu soruların arkasına hep "neden, niçin, nasıl" sorularını koyardı. Ezbere hiçbir şeyin cevaplandırılmasına müsaade etmezdi.

Çok güzel, dinamik ders anlatırdı ve ilgiyle izlerdik. Belki teorik şeyleri sonradan gider çalışırdık; ama dersten ziyade, onun verdiği o mesajlar çok daha önem taşırdı bizim için. En büyük kalıcılığı da zaten o. Şimdi bana devrelerle ilgili bir şey sorsan, belki bilemem; ama 'Din, mucizeye dayanır; bilim, araştırmaya dayanır' lafı aklımdadır."

Komisyonun çalışmalarına katılan ve bir süre İTÜ'de öğretim üyeliği yapmış olan Yrd. Doç. **T. Tunçay Çaylı**, Prof. Dr. Tarık Özker'in yaygın olarak bilinmeyen teorik bir katkısını anlattı.

"Onun zamanına kadar elektrik teorisi elektromanyetik alanlar üzerinden açıklanmaya çalışılmıştı. Tarık Hoca, elektrik devreleri, elektrik senteziyle bu sistemi tamamen değiştiren ilk insandır bana göre. Çünkü Tarık hocanın elektromanyetik teoriden, yeniden birtakım tanımlarla devre teorisine geçmesi o zamanki hocalara da çok yabancıydı. Bize de onu aşılamaya çalıştı; yani bir fiziksel sistem nedir, fiziksel sistemden fizik modeline nasıl geçilir, fizik modeli üzerinden matematik model nasıl elde edilir, matematik denklemler çözüldükten sonra bu nasıl tekrar fiziksel sistemde ölçmeyle teyit edilir, bunu aşılamaya çalıştı. Benim bildiğim, hocalar arasında bunu bize veren yegane kişiydi. O bakımdan, ben kendisini çok takdire şayan bir hoca olarak gördüm."

Komisyon üyelerinden **Renan Rızvanoğlu**, Prof. Dr. Tarık Özker ile ilgili anı ve değerlendirmelerini özetle şu sözlerle dile getirdi:

"Tarık hoca bir eğitmendi. Beni eğitti, elektriği öğretti, öğretmedi, ne kadar öğretti, onları bir kenara koyalım. Ancak, bana onun ötesinde bir şeyler verdi. Bir, analitik düşünceyi bana kazıdı, analitik düşünceyi verdi; yani bir bütünü parçalayarak incelemenin ötesinde, o parçalardaki ufak tefek değişikliklerle bir bütünü nasıl etkileriz veya farklı şekilde birleştirerek bütünü ne hale getiririz, bunları araştırmayı öğretti bana. Bu, sadece bilim değil; sosyal olaylarda da, edebiyatta da, her şeyde bence analitik düşünce geçerlidir. Siyasette, zaten herhalde konuşmaya gerek yok; siyaset budur zaten, bu olması gerekir. İlim-bilim konusunda, arkadaşlarım zaten söylediler; "İlim mucizelere, bilim araştırmaya dayalıdır." Bunu her sınıfta söylüyordu herhalde. Bize mühendislik formasyonunu, mühendislik kavramını hayat boyu

Prof. Dr. Tarık Özker anısına düzenlenecek etkinliği planlayan komisyon üyeleri toplantı halinde.

beni etkileyecek şekilde veren, 'Acaba' sorusunu sormayı öğreten Tarık hocaydı. Kendisine gerçekten çok çok büyük saygım vardır. Öğretmenimdi, eğitimcimdi."

Cumhuriyet Gazetesi Bilim ve Teknoloji ekinde yazdığı bir yazıyla Prof. Dr. Tarık Özker'i kamuoyu gündemine taşıyan komisyon üyesi Osman Bahadır, Hoca'nın bilimsel kişiliğiyle politik kişiliğini özetle şöyle anlattı:

"Tarık Hoca'nın İTÜ'ye modern devreler teorisini getiren kişi olması çok önemli bir nokta. Devreler Teorisi Kürsüsünü de ilk defa o kuruyor. Uluslararası alanda elektrik devreleri teorisindeki en son, en yeni gelişmeleri eğitim alanına ve araştırma alanına sokmaya çalışan bir bilim insanı ve bunu da en iyi düzeyde yapabilecek yetenekte biri. Bu bakımdan öncü bir bilim insanı. Her ne kadar öğrencilerinin biraz fazla sınıfta kalması durumu olmuşsa da, ders verme yeteneği de bence üst düzeydeydi. Çünkü öğrenciyi düşünmeye sevk ediyordu, tartışmaya sevk ediyordu ve her konuya eleştirel bakmaya sevk ediyordu. Bizi sadece bilimde değil, daha sonra politika alanına girmiş arkadaşlarımızda sorgulayıcı olmaya iten en önemli teşvik edici faktörlerden birisi oldu. Biz, Tarık hocadan sorgulayıcı olmayı öğrendik, dogmalara kapılmamayı öğrendik, moda görüşlere mesafeli olmayı öğrendik. Bunu zaten derslerinde hep söylüyordu, "Moda görüşlere itibar etmeyin" diye. Belki ben, Tarık hocayla en çok tartışan öğrencilerden biri olabilirim.

Politik kişiliğine baktığımızda da şunu görüyorum: Birincisi, ne dersinde, ne de ders dışında doğrudan politika yapmadı hiç, böyle

bir şey hatırlamıyorum. Sadece biz doğrudan politika yaptığımızda bizi eleştiriyordu. Düşüncesi neyse, bizde yanlış gördüğü şey neyse onu söylemekle yetiniyordu. Fakat bütün bu tartışmaların arkasında, yine onun politik duruşunu sezinliyorduk mutlaka, başka arkadaşlar da sezinliyordu tabii. O da şuydu: Bir ülkenin geleceğinde belirleyici olan şey bilimdir, politikaya da bilim yön göstermelidir. Benim bugün baktığımda Tarık hocada bulduğum şey buydu.

Tarık hoca her fırsatta öğrencilerini bilimsel düşünceyle ülkenin geleceğine hazırlama çabası içinde bir tutum sergiliyordu; yani geleceğin kuşaklarını hazırlamak, onların bilimsel düşünceye sahip olmasını sağlamak ve bunun için de elinden geleni yapmak. Dolayısıyla, devreler teorisi dersinden geçebilirsiniz veya kalabilirsiniz; fakat burada başka bir formasyon ediniyordunuz aynı zamanda. Bu formasyon da, o günün koşullarında, geri kalmış bir ülkenin gençlerini ülkenin geleceği için, parlak, öncü ve büyük hizmetler verebilecek haline getirmek. Bunu heyecanla yapıyordu. Tabii, arada anekdotlar da sunuyordu.

Dogmatizme karşı, ülkenin geri kalmasına yol açan bütün unsurlara karşı, ilerici ve bilimden yana bir politik kişilik ortaya koyuyordu. Bugün baktığımızda, ülkemiz için en önemli şeyin bilim ve demokrasi olduğunu görüyoruz. Ülkemizi ileriye götürecek iki temel faktör de yine bilim ve demokrasidir. Tarık hoca, işte bu iki noktada, 35-40 yıl önce bunun öncülüğünü yapıyordu."